

Uitzicht op NYC

Grand Central Station

Empire State Building

Metropolitan Museum of Art

Cow wallpaper Andy Warhol in MoMa

Roos van Put | Het is alweer jaren geleden dat ik New York voor het eerst bezocht. Mijn broer en ik waren er op doorreis en bezochten op één dag toeristische trekpleisters als het Empire State Building, 5th Avenue, Central Park, de Twin Towers en China Town. De stad had mijn hart meteen gestolen en hierna maakte ik er een traditie van om er met grote regelmaat – tweejaarlijks – naar toe te reizen. De ene keer om er een galerierondje te lopen met een in kunst geïnteresseerde vriendin, een andere keer onder het motto ‘shop till you drop’. Maar zelfs als je er vaak komt, biedt *the city that never sleeps* altijd weer nieuwe ontdekkingen. Zo ook nu. In dit Stedenprofiel is een selectie gemaakt van het enorme kunstaanbod in New York.

Zodra je in New York aankomt, is het eerste wat je doet de *Time Out* aanschaffen. In deze weekagenda is alles te vinden op het gebied van kunst en cultuur, eten, uitgaan tot literatuur en evenementen voor kinderen. Het prettige aan de *Time Out* is dat er ook recensies en interviews in te vinden zijn. Maar je koopt dit weekblad vooral om te weten welke tentoonstellingen je wilt zien en ook waar.

In de wijk Chelsea bijvoorbeeld, bevinden zich de beste galleries, grofweg tussen 10th en 11th Avenue, van West 17th tot en met West 29th Street. Veel galleries zijn in oude pakhuizen gevestigd, waar Chelsea rijk aan is. Het lukt niet om alle galleries in Chelsea in één dag te bezoeken. Je kunt

het beste een kleine selectie maken van galleries die je per se wilt bezoeken maar dan nog ben je minstens een dagdeel bezig. Ik heb hier een hele dag besteed aan het bezoeken van (veel) galleries en moest een deel bewaren voor een volgend bezoek.

GALERIES IN CHELSEA

In Chelsea vind je bijvoorbeeld Gagosian (op West 21st en 24th Street). Een galerie van formaat, zowel letterlijk als figuurlijk, met verschillende vestigingen in de stad. Gagosian speelt een prominente rol op het internationale toneel en vertegenwoordigt onder anderen Douglas Gordon, Cindy Sherman en Richard Serra. In deze galerie

heerst een museale sfeer, compleet met bewaker die je verbiedt foto's te nemen, camera's die elke beweging registreren en beeldschone gallerina's die uiterst behulpzaam zijn.

Ook bij Cheim & Read (West 25th Street) hangt eenzelfde sfeer. Deze galerie vertegenwoordigt onder anderen Jenny Holzer, Jannis Kounellis en Otto Zitko. In de stal van Cheim & Read is ook Louise Bourgeois te vinden. Toen ik in New York was, had ik het geluk een tentoonstelling met haar meest recente werk te zien. David Zwirner (West 19th Street) is zo'n galerie die je in deze wijk eigenlijk ook niet mag missen, hier vind je namen als Isa Genzken, On Kawara, Raymond Pettibon en Neo Rauch.

Het behoeft geen verdere toelichting dat een galeriedagje in Chelsea genoeg voer biedt voor de aan hedendaagse kunst verslaafde: je kunt je uen laven aan de grote namen uit de wereld van de eigentijdse kunst. Als je in deze wijk een galerietocht maakt, vergeet dan niet aan het einde van de dag het beruchte Chelsea Hotel te bezoeken (West 23rd Street). Het is even een kleine wandeling – zo'n vier blokken richting het oosten – maar dan treedt je in de voetstappen van onder meer Andy Warhol: zijn film *Chelsea Girls* werd hier opgenomen. Het hotel schijnt nog steeds geliefd te zijn bij kunstenaars. Als je al een ander adres hebt om te overnachten, neem dan tenminste een drankje in de bar.

Guggenheim Museum

Strand Books

New Museum of Contemporary Art

Kunst & Reizen New York

MOMA

Mocht in je reis naar New York een maandag vallen, dan kun je op deze dag het beste een bezoek aan het MoMa plannen. Dat is een van de weinige musea die op deze dag open is. Het museum is na de uitbreiding in 2004 heropend en er staan bijna altijd rijen voor de deur. Als er een tentoonstelling te zien is die veel publiek trekt – zoals ‘Van Gogh and the Colors of the Night’ eind 2008 – dan is het aan de raden tevoren via internet entreekaartjes te kopen. Anders is de kans groot dat je erg lang in de rij staat. De vaste collectie van het MoMa herbergt onder meer een verzameling moderne en hedendaagse kunst met namen als Cézanne, Van Gogh (de beroemde *Sterrennacht* bevindt zich in deze collectie), Munch, Gauguin, Luc Tuymans, Matthew Barney, Rachel Whiteread en Chris Ofili. In dit museum kun je je uitstekend meerdere dagen vermaken, met als laatste onderdeel van je dag een bezoek aan de museumwinkel waar je naast allerlei prullaria een serieuze collectie kunstboeken vindt.

Een goed adres voor goedkope(re) kunstboeken is overigens Strand. In deze boekwinkel worden onder meer recensie-exemplaren te koop aangeboden: de mooiste kunstboeken (bijvoorbeeld van Phaidon) vind je hier tegen een fractie van de winkelwaarde (hoek 12th Street en Broadway, zie www.strandbooks.com). Strand is zo'n winkel waar je ongelofelijk hebbertig van wordt. Het is

jammer dat je niet veel boeken mee kunt nemen in het vliegtuig: als je hier even winkelt je zit zo aan de twintig kilo bagage.

MUSEUM MILE

Terug naar de musea van New York. Na het MoMa wandel je via 5th Avenue, langs Central Park naar de beroemde Museum Mile aan de Upper East Side (van 82nd tot 104th Street). Wanneer je in het gezelschap bent van een kind, kun je nog twee tussenstops maken op niet-cultureel gebied. Namelijk bij FAO Schwarz, de mooiste speelgoedwinkel van New York met knuffels in alle soorten en maten en bij de Central Park Zoo. Dit is een kleine dierentuin, maar er zijn wel ijsberen te zien, alsmede pinguïns, papegaaiduikers en tropische vogels.

De Museum Mile biedt, de naam zegt het al, een keur aan musea. Ook hier moet je een keuze maken. Het Metropolitan Museum of Art heeft collecties met werken uit de prehistorie tot nu. Het museum is van kolossaal formaat en hier bezoek je eigenlijk maar enkele afdelingen. Tijdens mijn laatste bezoek heb ik me zelfs beperkt tot het dak, waar kunst van Jeff Koons te zien was. Daarna ben ik meteen doorgelopen naar het Solomon R. Guggenheim Museum, al was het alleen al om mijn reisgenoot het door Frank Lloyd Wright ontworpen gebouw te tonen. Elke keer als ik dit museum bezoek, vind ik het een belevenis om in het interieur naar boven te kijken, om opnieuw de

schoonheid van de koepel te bewonderen. Met de lift vervolgens naar boven, om daarna verdieping voor verdieping langzaam af te dalen.

Tot de Museum Mile wordt niet het Whitney Museum of American Art gerekend, het ligt namelijk op Madison Avenue. Toch is het niet ver lopen vanaf het Guggenheim. Wil je je op de hoogte stellen van Amerikaanse kunst uit de twintigste en eenentwintigste eeuw, dan ben je hier natuurlijk aan het goede adres. In de collectie bevindt zich werk van onder anderen Edward Hopper en Georgia O'Keeffe. Ook de Frick Collection wordt niet echt tot de Museum Mile gerekend maar ligt net als het Whitney, niet ver hiervandaan, op loopafstand. Niet alleen de collectie van dit museum is noemenswaardig – met werken van Turner, Constable, Rembrandt, Frans Hals en een grote verzameling oosterse tapijten – maar ook de behuizing is het noemen waard: het voormalig woonhuis van de grootindustriële en kunstliefhebber Henry Clay Frick.

In een heel ander deel van Manhattan, de Lower East Side, is het New Museum of Contemporary Art te vinden. Het ligt in de wijk Bowery waar je je tot enkele jaren geleden door een taxi liet afzetten voor de deur waar je zijn moest, zo vertellen inwoners van New York. Over straat lopen was te gevaarlijk. Inmiddels is het goed en veilig toeven in deze buurt. Het museum ligt vlakbij Prince Street, met vele boetiekjes en kleine, gezellige

Century 21

Juicy winkel

Galerie David Zwirner

Landschap omgeving Beacon

Douglas Gordon

Richard Serra in DIA Art Foundation Beacon

eettentjes. Het museum opende op deze nieuwe locatie in december 2007. Het door Kazuyo Sejima en Ryue Nishizawa ontworpen gebouw is adembenemend, misschien niet eens omdat ik het mooi vind, maar vooral omdat de gevel zo detoneert met de omringende gebouwen. Je weet meteen dat hier een museum is gevestigd. Op de gevel is het kunstwerk *Hell Yes* van Ugo Rondinone bevestigd, in de kleuren van de regenboog – niet te missen. Het museum heeft zeven verdiepingen met op de begane grond een bescheiden museumwinkel met voornamelijk boeken en speciale edities van kunstwerken. In het tentoonstellingsprogramma op deze nieuwe locatie doken namen op van grootheden zoals Elizabeth Peyton en Mary Heilmann. Van beide kunstenaressen was een overzichtstentoonstelling te zien.

Als je naar een ander deel van de stad reist, denk er dan aan dat afstanden in New York bedrieglijk zijn. Het metronet is goed maar het kan behoorlijk wat tijd kosten om van het ene deel van de stad naar de andere te reizen. Dat kan zomaar een dik uur zijn als je met de metro bijvoorbeeld vanaf 94th Street naar 3d Street reist. Je kunt je per taxi verplaatsen, een ritje is niet erg duur in vergelijking met Europese prijzen, maar het verkeer kan behoorlijk vastlopen.

DIA ART FOUNDATION

Heb je nog een dag over, neem dan 's ochtends

de trein van Grand Central Station naar Beacon, op een uurtje rijden vanaf New York. De rit ernaar toe is geweldig mooi, de trein voert je langs de Hudson, waar de begroeiing aan de waterkant in het herfstseizoen van een poëtische schoonheid is. In Beacon is de Dia Art Foundation te vinden, op nog geen tien minuten wandelen van het station. Het museum opende in 2003 de deuren en heeft een enorme collectie conceptuele en minimalistische kunst. De focus van de verzameling, bijeengebracht en aangekocht door de oprichters Philippa de Menil en Heiner Friedrich, ligt op kunst gemaakt door de belangrijkste kunstenaars uit de periode 1960-1970 zoals Joseph Beuys, Walter de Maria, Donald Judd, Cy Twombly, Dan Flavin en Richard Serra. De collectie is gehuisvest in een voormalige fabriek. Door de omvang van de enorme ruimtes is er voldoende plek voor kunstwerken van monumentaal formaat, zoals de sculpturen van bijvoorbeeld Richard Serra. Er zijn hele zalen met kunst van Dan Flavin, schilderijen van Agnes Martin, kunstwerken van Joseph Beuys en lichtsculpturen van Bruce Naumann. Het was de eerste keer dat ik dit museum bezocht en het zal zeker niet de laatste keer zijn. In het rijtje mooiste musea, wat betreft collectie en gebouw, komt de Dia Art Foundation zeker in mijn top vijf voor. Goed om te weten: het treinkaartje naar de Dia Art Foundation is meteen geldig als entreebewijs voor het museum.

CENTURY 21

Na een vijfdaags bezoek aan New York waarin je zoveel mogelijk uit je dag hebt willen halen op het gebied van kunst en cultuur, kun je vaststellen dat je behoorlijk wat kilometers in de benen hebt. Aan winkelen kom je helemaal niet toe als je je alleen hebt gericht op cultuur, maar wat shoppen betreft is New York natuurlijk een waar paradijs. Dit Stedenprofiel is nagenoeg geheel aan kunst gewijd, maar het best bewaarde publieke geheim van New York op het gebied van shoppen mag eigenlijk niet ontbreken. Dat is Century 21, een warenhuis dat recht tegenover Ground Zero ligt. Hier kun je merkkleding tegen lage prijzen kopen. De keus is groot en het aanbod wordt regelmatig vervangen. Voor exclusief shoppen én eten ben je in het Meat District op de juiste plek (westkant, rond de 10de straat). Goede tweedehandskleding is te koop in de East Village. Wat eigenlijk niet onvermeld mag blijven in een Stedenprofiel van New York, is het Reservoir. Ben je wat langer in de stad, heb je nog energie over en houd je van joggen? Loop dan in Central Park met de New Yorkers rondjes om het Jacqueline Kennedy Onassis Reservoir. Een rondje is circa 2,5 kilometer. Een mooie opwarmer voordat je aan je kunstdag begint...

Met dank aan Rob Perrée, correspondent Amerika voor Kunstbeeld.

MUSEA (SELECTIE)

Frick Collection, www.frick.org
Metropolitan Museum of Art, www.metmuseum.org
Museum of Modern Art (MoMa), www.moma.org
New Museum of Contemporary Art, www.newmuseum.org
PS 1 MoMa Queens, www.ps1.org
Solomon R. Guggenheim Museum, www.guggenheim.org
Whitney Museum of American Art, www.whitney.org
Dia Art Foundation, Beacon, www.diaart.org (buiten New York)

GALERIES (SELECTIE)

Marianne Boesky Gallery, www.marianneboeskygallery.com
Tanya Bonakdar, www.tanyabonakdargallery.com
Mary Boone Gallery, www.maryboonegallery.com
Paula Cooper, www.paulacoopergallery.com
Marian Goodman Gallery, www.mariangoodmangallery.com
Cheim & Read, www.cheimread.com
Gagosian Gallery, www.gagosian.com
Casey Kaplan, www.caseykaplangallery.com
Anton Kern Gallery, www.antonkerngallery.com
Matthew Marks Gallery, www.matthewmarks.com
David Zwirner, www.davidzwirner.com

WINKELN

Kun je in heel New York natuurlijk uitstekend doen. Van *high end fashion* aan 5th Avenue tot de beste outlet: Century 21 met merkkleding tegen uiterst schappelijke prijzen, www.c21stores.com. Het loont om regelmatig binnen te lopen tijdens je verblijf omdat de collecties met regelmaat worden aangevuld. Leuke, kleine boetiekjes zijn te vinden in SoHo.

OVERNACHTEN

Is altijd prijzig in New York. Hip ingerichte kamers in de W-hotels, op diverse locaties in de stad, www.starwoodhotels.com. Het filiaal op Times Square is centraal gelegen en biedt een uitstekend verblijf, maar is wel een aanslag op de portemonnee (vijfsterven). Beetje hoog in de stad, gelegen op 2528 Broadway/94th Street, ligt Hotel Newton, www.thehotelnewton.com. Een goed driesterrenhotel, met ruime kamers naar New Yorkse maatstaven en goede prijs/kwaliteitsverhouding. Een metrostation ligt praktisch naast het hotel, in minder dan een kwartier ben je in hartje New York.

CULTURELE AGENDA'S EN VERVOER

Time Out New York heeft naar mijn mening de beste agenda. Zowel op het terrein van kunst en cultuur als op het gebied van eten en uitgaan, www.timeoutnewyork.com.

Ook de *Village Voice* (America's largest weekly newspaper) biedt een keur aan informatie op het gebied van kunst, eten, bars en clubs. Regelmatig verschijnen speciale thema-edities zoals 'The Best of NYC' met bijvoorbeeld Best Museum to see on Your Lunch Break, Best New Gallery District, Best Video Artist Based in a Bar, Best Pizza, Best Pastrami Sandwich, Best Nightlife Blog, Best Midtown after-Theatre Bar, etc etc. Het blad verschijnt wekelijks en is gratis, je kunt het uit de rode bakken op straat halen, www.villagevoice.com.

In New York rijden de bekende gele taxi's, die je op straat aanhoudt. Ritjes zijn niet erg duur, maar de metro is natuurlijk de goedkoopste optie en die brengt je overal waar je komen wilt. Let bij het kopen van een kaartje op de aanbiedingen in de vorm van tienritten- en weekkaarten. Scheelt altijd weer een paar dollar.

New York

Bijt je vast in the Big Apple...

diverse vertrekdata • 7 dagen vanaf € 1459

In een stad die zichzelf omschrijft als 'The City that Never sleeps' mag je toch verwachten dat je hier 24 uur per dag van 101 hotspots kunt genieten... En inderdaad New York maakt haar belofte waar: indrukwekkende gebouwen, groene parken, musea boordevol kunstschaten en een levendig straatbeeld. You name it en 'the Big Apple' heeft het!

Daarom: TakeFiveTravel

DAG 1: Vlucht Amsterdam – New York. Transfer naar het hotel.
DAG 2: Statue of Liberty en Ellis Island (¼ dagexcursie) Je reisleader begeleidt je naar Ellis Island en het vlakbij gelegen Liberty Island met het wereldberoemde Vrijheidsbeeld.
DAG 3: Met een rugzak vol tips beleef je zeker een onvergetelijke dag in New York.
DAG 4: Wandeling door Soho (½ dagexcursie) Je maakt een wandeling door Soho, dit multiculturele hart van de stad bruis! In Greenwich Village dwaal je door de kleine straatjes die door schrijvers en kunstenaars worden bewoond.
DAG 5: Central Park (½ dagexcursie) Deze ochtend verken je de omgeving van Central Park, waar Fifth Avenue, Times Square en Rockefeller Center tot de verbeelding spreken.
DAG 6 EN 7: Nadat je uitgebreid de tijd hebt gehad om te winkelen word je naar de luchthaven gebracht, waarna je op zaterdag in Nederland aankomt. (Wijzigingen in het programma voorbehouden.)

Inclusief • Vlucht • Vliegbelasting • Luchthavenbelastingen en heffingen • Transfer • Centrumhotel • Logies en ontbijt • Enkele excursies • Ned. reisleader

Boek vóór 1 maart 2009 en ontvang de Cultuurtoeristische Van Dale!

TakeFiveTravel.nl

050 - 3 123 123

